

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/18015
BK 28
100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

GÜNLÜDÜR

31 Aralık 2024

Sayı : 64272063-610-302861
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-18015)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515486 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan GÜNAYDIN'ın tarafıma tevcih ettiği 7-18015 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-18015 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN GÖKHAN
GÜNAYDIN'IN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR

DÖNEM
28-3

ESAS NO
7-18015

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu'nda yer alan; "... M.T.A. Enstitüsü ticari usullere göre idare olunur. Bu enstitünün bütün sarfiyat ve muameleleri, Muhasebe Umumiye, Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunlarına ve Divanı Muhasebatın vize ve murakabesine tabi değildir." hükmüne tabi iken 01.01.2006 tarihinden itibaren 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı Cetvelde "Özel Bütçeli" bir idare olarak yer alması hasebiyle mali iş ve işlemlerini mezkûr Kanun'a göre yürütmeye başlamıştır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından bulunan jeotermal enerji ve maden sahalarının satışı/devri yapılabildiği için bu işlemlerden KDV tahsilatı gerçekleşmekte, ancak söz konusu KDV tahsilatı, ödenen mal ve hizmet alımlarından doğan ve indirim konusu yapılan KDV'den daha düşük kaldığı hallerde bu durum MTA'nın KDV alacağına doğmasına ve zamanla devreden KDV'nin artmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte MTA'nın mali iş ve işlemlerinin denetimi sonrasında yayımlanan Sayıştay Denetim Raporundaki bulguda konuya ilişkin herhangi bir kamu zararı tespitine yer verilmemiştir.

Sondaj hizmet alımlarında dini bayramlar gibi resmi tatil günleri nedeniyle cezasız süre uzatımı yapıldığı ve ihale dokümanlarında mevzuata aykırı düzenlemelere yer verildiği iddiası ile ilgili olarak; Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan bulgu üzerine İdari Şartname ve Sözleşme Tasarısına gerekli hükümler eklenerek dini ve milli bayramların sözleşme süresi içerisinde olduğuna ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Mezkûr düzenleme öncesindeki ihalelerde ise gerek ihaleye teklif veren firmaların ihale dokümanında yer alan şartlara göre tekliflerini vermeleri, gerekse de idarenin bu durumun farkındalığı çerçevesinde kamu yararına olacak şekilde teklifleri değerlendirmesi muvacehesinde herhangi bir kaynak israfının olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim her iki hususa ilişkin MTA'nın mali iş ve işlemlerinin denetimi sonrasında yayımlanan Sayıştay Denetim Raporu'ndaki bulguda kamu zararına yönelik herhangi bir tespite yer verilmemiştir.

Sondaj ihale dokümanlarında bulunan sondaj sayısı, derinliği ve konumlarına ilişkin bilgiler ile kabulü yapılan işlere ait fiili durumların uyuşmaması durumu ile ilgili olarak; çalışmalar yüksek doğruluk ve hassasiyetle yapılmasına rağmen yerin derinliklerinin jeolojik anlamda karmaşık bir yapıya ve bilinmezliğe sahip olması önemli bir zorluktur. Konuya ilişkin Sayıştay Raporunda yer alan; "Eğer ki mevcut koşullar ile söz konusu belirsizliklerin giderilmesi mümkün olmaz ise ihale dokümanında sondaj konum, derinlik ve sayılara ilişkin net olmayan esnek bilgilere yer verilmesi uygun olacaktır." önerisine uygun olacak şekilde Sondaj Teknik Şartnamesinde düzenlemeler bulunduğu MTA'nın mali iş ve işlemlerinin denetimi sonrasında yayımlanan Sayıştay Denetim Raporundaki bulguda konuya ilişkin herhangi bir kamu zararı tespitine yer verilmemiştir.

Yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerine ilişkin olarak;

MTA adına tahsisli ruhsat sahalarının olduğu illerde, sosyal medya ve basında madenciliğin Devlet eliyle yapılmasının avantajları, maden aramacılığı ve maden işletmeciliği arasındaki faaliyet farklılıkları, iyi madencilik faaliyetlerinin topluma tanıtılması ve sektöre öncülük yapılması amacıyla 2022 yılında MTA tarafından bir komisyon kurulmuş, ayrıca çevre eksenli sosyal çalışmalar kapsamında madencilğe yönelik faaliyet yürütülen bölgedeki yerel halkla iletişim kurulması sağlanmıştır.

MTA mülkiyetindeki trafolar, Değer Tespit Komisyonu kurularak envanter kayıtlarına alınmış olup, bu trafolar halihazırda aktif olarak kullanılmaktadır.

MTA'nın yurt dışı şirketi olan MTAIC'ye 2022 yılında 218.699.600 TL sermaye artışı taahhüdünde bulunmuş ve bu sermaye artışının 100.000.000 TL'si karşılığında bu işleme ilişkin Sermayeler Hesabı ve Sermaye Taahhütleri Hesabı'na gerekli kayıtlar yapılmıştır. Önergeye de konu olan

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN GÖKHAN
GÜNAYDIN'IN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-18015**

118.699.600 TL tutarındaki rakam ise 2023 yılında MTA tarafından tahsis edilmiş olup, bu durum muvacehesinde mezkûr konu Sayıştay Raporu'nda yer almamıştır.

MTA tarafından KKTC ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde teknik ekip görevlendirilmiş olup, farklı zamanlarda yapılan çalışmalara ilişkin rapor hazırlanmıştır. Ayrıca, MTAIC tarafından Özbekistan, Sudan ve Nijer deki çalışmalara devam edilmektedir.

Sayıştay Denetim Raporu'na konu olan Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ)'ın MTA'ya olan borcu 05.12.2023 tarihinde ödenmiştir.

Taşınır malların hurdaya ayrılması ve hurda malların satış işlemlerine ilişkin Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan bulguya ilişkin MTA Taşınır İşlemleri Genelgesi 04.12.2023 tarihinde güncellenmiştir.

MTA'nın AR-GE çalışmaları kapsamındaki harcamalarıyla ilgili olarak; MTA'nın iş programında yer alan araştırma ve geliştirme projelerine yönelik alımların tamamı proje maliyetinde gösterilmekte ve ilgili mali tablolara yansıtılmakta olup, bu çerçevede meri mevzuata uygun olarak yapıldığı değerlendirilen Sayıştay Raporu'ndaki bu husus 2023 yılında tekrar Sayıştay gündemine gelmemiştir.

MTA'nın arazi kamplarındaki çalışmaları için alımı gerçekleştirilen kimyasal malzemelerin alımı ihtiyaç duyulan miktarda yapılmakta olup, bu malzemenin ambardan çıkış kayıtları Taşınır Mal Yönetmeliği ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygun yapılmaktadır.

MTA tarafından yapılan doğrudan temin alımları "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

MTA'nın iş programında yer alan sondaj çalışmaları için alınan borsal malzemelerin büyük kısmı yüksek dayanımlı ve antikorozif özellikte olup, bu malzemeler düşük ve yüksek sıcaklık ile neme karşı dayanıklı olmaları bağlamında açık alanda muhafaza edilebilecek özelliklere sahip bulunmaktadır. Ayrıca bu malzemeler ile diğer sondaj malzeme ve ekipmanlarının daha sağlıklı bir şekilde muhafazası için Türkiye Elektrik Dağıtım ve Anonim Şirketi'nin (TEDAŞ) Gölbaşı yerleşkesinde bulunan ambarlar MTA tarafından kiralanmıştır.

Döviz cinsinden teklif verilen mal alımlarına ilişkin sözleşmelerde düzenleme yapılmış olup, Sayıştay Denetim Raporunda kur farkından kaynaklı olarak herhangi bir kamu zararı belirtilmemiştir.

MTA adına yürütülen sondajlı maden arama projelerinden elde edilen her türlü sondaja ait karot ve kırıntı örnekleri ile analizleri yapılmış jeokimya toz şahit numunelerinin arşivlenmesi, değerlendirilmesi, bu numune ve verilerin hizmete sunulması gibi faaliyetler MTA Karot Bilgi Bankası (MTAKBB) bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Zengin arşiv kapasitesine sahip olan yapı ile kurum içerisinde veri sunma hizmeti sağlanırken kurum dışından gelen talepler (numune inceleme ve numune temin etme) ise ücretli işler kapsamında karşılanmaktadır.

Mevcut verilerin dijital olarak arşivlenerek incelenebilir ve değerlendirilebilir olması amacıyla MTA Karot Bilgi Bankası Bilişim Sistemi (MTAKBB-BS) oluşturularak internet üzerinden hizmet vermeye başlamıştır.

07/09/2016 tarihli ve 29824 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "6745 Sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 37'nci maddesi ile Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankası (TÜVEK) kurulmuş olup, bu kuruluş ile Ülkemizin yerbilimleri alanında üretilen verilerin hafızası olması, madencilik yatırımlarının yönlendirilmesi, sektörün emek, zaman ve ekonomik değerlerinin verimli olarak kullanılması amaçlanmıştır. Bu altyapı sayesinde aynı bölgede mükerrer sondajların önüne geçilmesinin yanı sıra, ilerleyen teknolojik koşullara göre dedeksiyon limitlerinin değişmesi durumunda cevherin ekonomiklik öngörüsünün yapılacak analizler ile tekrar değerlendirilebilmesi

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN GÖKHAN
GÜNAYDIN'IN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-18015**

sağlanacaktır.

TÜVEK'de depolanacak jeolojik veri ve dokümanların sayısal ortamda arşivlenerek sunulması, TÜVEK hizmet binasına ulaşacak karot sandık ve paletlerinin kimliklendirilerek kayıt altına alınması, analiz otomasyonu ve karotların forklift ile özel hazırlanmış raflara yerleşimi sırasında otomatik adresleme işlemini kapsayan e-Devlet entegrasyonlu çevrimiçi CBS tabanlı yazılım sistemi olan TÜVEK Bilişim Sistemi (TÜVEK-BS) Kasım 2018 tarihinde erişime açılmış ve veri girişine başlanmıştır.